

Õiguskantsler

Teie 12.09.2017

Meie 10.10.2017 nr 7-6/171262/1704472

Automaatselt liikluskindlustusest

Austatud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole palvega selgitada, kas MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi (LKF) tegevus automaatse liikluskindlustuse rakendamisel on õiguspärane.

Õiguskantsler on seda teemat korduvalt käsitlenud. Seniste juhtumite (vt [kodulehel](#)) puhul oleme pidanud automaatse liikluskindlustuse regulatsiooni ja selle rakendamise praktikat õiguspäraseks. Ka Teie pöördumises kirjeldatu ei anna alust teistsuguseks hinnanguks.

[Liikluskindlustuse seaduse](#) (LKindlS) § 60 lg 2 kohaselt tekib automaatne liikluskindlustussuhe juhul, kui liiklusregistris registreeritud sõidukil puudub kehtiv liikluskindlustus. Kui sõiduk on liiklusregistris registreeritud, siis eeldatakse, et sellega osaletakse liikluses. Automaatse liikluskindlustussuhte rakendumise vältimiseks võib omanik sõiduki liiklusregistrist kustutada või selle registrikande peatada. Mõistagi välistab automaatse liikluskindlustuse rakendumise ka see, kui sõiduki omanik sõlmib liikluskindlustuslepingu, seejuures võib sõlmida ka automaatselt pikeneva liikluskindlustuslepingu (LKindlS § 20).

LKF võrdleb liiklusregistri ja liikluskindlustuse registri andmeid, kontrollides nõnda, kas kõigil sõidukitel on kehtiv kindlustus (LKindlS § 11). Kui selgub, et liiklusregistris registreeritud sõidukil puudub liikluskindlustus ja sellele ei kohaldu ka aastane nn puhkeperiood (LKindlS § 6 lg 1), rakendubki automaatne liikluskindlustus. LKF-ile seaduse ja [halduslepinguga](#) pandud kohustuse täitmist ei saa pidada pahauskseks, jälitustegevuseks ega tagakiusamiseks.

LKindlS § 65 lõike 2 kohaselt esitab LKF esimese automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakse makseteatisel kindlustusperioodi eest, mille kestus on 30 kalendripäeva alates automaatse kindlustuskaitse algusest. Automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakset peab tasuma ajavahemiku eest, mil sõidukil oli automaatse liikluskindlustuse kindlustuskaitse. Teisisõnu, kindlustusmakset tuleb tasuda tagasiulatuvalt selle aja eest, kui sõidukil puudus kindlustuslepingu kohane liikluskindlustus.

Automaatne liikluskindlustus on sundkindlustus, mille eesmärk on mõjutada sõidukiomanikke kindlustuslepingut sõlmima. Niisiis ei saa see juba olemuselt olla soodsam kui isiku omal valikul sõlmitav kindlustusleping. Tegemist on avalik-õigusliku sundkindlustusega, mis jõustub seaduses sätestatud tingimustel automaatselt.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

LKF ei otsusta ise, millal automaatne liikluskindlustus rakendub ja millised on selle tingimused, samuti ei otsusta LKF kindlustusmakse määra üle. Kindlustusmakse määrad tulenevad rahandusministri [määrusest](#). Seda makset kogutakse selleks, et hüvitada kindlustamata sõidukitega ja automaatse kindlustuskaitsega sõidukitega tekitatud kahjud ning katta kindlustusjuhtumite asjaolude väljaselgitamise ja LKF tegevuskulud.

LKF tegutseb mittetulunduslikel alustel, mistõttu ei saa tema tegevust käsitleda ärilise kasusaamise või liigkasuvõtmisena. Kasu teenimisele ei aita kindlasti kaasa ka LKF-i praktika automaatse liikluskindlustuse rakendamisel: näiteks selgitab LKF makseteatistes ja ka [kodulehel](#), et isikul on mõistlik automaatse liikluskindlustuse rakendumist vältida, sest see on tavalisest liikluskindlustuse maksest märkimisväärselt kulukam ja ka muud kindlustuse tingimused on ebasoodsamad.

Oma kirjas esitasite küsimuse ka selle kohta, kas Eestis ei võiks automaatse liikluskindlustuse puhul kehtida samasugune regulatsioon, nagu mõnes teises riigis. See, kuidas liikluskindlustust, sealhulgas automaatset liikluskindlustust reguleerida, on õiguspoliitiline otsus. Asjaolu, et regulatsioon võiks olla teistsugune, ei muuda kehtivat korda õigusvastaseks.

Loodetavasti oli selgitustest Teile abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise